

Informovanie o povinnostiach týkajúcich sa ochrany maloletých – distributéri

(júl 2026)

Komisia na ochranu maloletých pripomína **subjektom pôsobiacim v oblasti audiovizíe a distributérom audiovizuálnych diel na území Slovenskej republiky** zákonné povinnosti, ktoré sa na ich činnosť vzťahujú súvislosti s distribúciou audiovizuálnych diel a uplatňovaním jednotného systému označovania (ďalej len „JSO“).

Nasledujúci text poskytuje prehľad týchto povinností a zároveň má za cieľ prispieť k ich správnej a jednotnej aplikácii v praxi. Uvedené informácie majú byť nápomocné pri zabezpečovaní súladu činnosti dotknutých subjektov s platnou právnou úpravou.

Právna úprava v oblasti audiovizíe

Oblasť audiovizíe v podmienkach Slovenskej republiky je upravená najmä zákonom č. 40/2015 Z. z. o audiovizíi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoA“).

ZoA sa, okrem iného, vzťahuje na každé audiovizuálne dielo (kinematografické dielo) uvádzané na verejnosti na území Slovenskej republiky audiovizuálnym predstavením, rozširované na území Slovenskej republiky na akomkoľvek nosiči alebo odplatne sprístupňované verejnosti z územia Slovenskej republiky (§ 1 ods. 2 písm. a) ZoA).

Povinnosti týkajúce sa určovania vekovej vhodnosti a typu potenciálne škodlivého obsahu

Distributér je osoba, ktorá verejne rozširuje rozmnoženiny audiovizuálnych diel alebo audiovizuálne diela odplatne sprístupňuje verejnosti (§ 2 ods. 6 ZoA).

V prípade audiovizuálneho diela, ktoré **nie je** slovenským audiovizuálnym dielom, je distributér osobou uvádzajúcou označovaný komunikát na trh (§ 2 ods. 16 ZoA), **a preto je povinný určiť jeho vekovú vhodnosť a typy potenciálne škodlivého obsahu podľa JSO.**

V prípade audiovizuálneho diela, ktoré **je** slovenským audiovizuálnym dielom, je osobou uvádzajúcou označovaný komunikát na trh (§ 2 ods. 16 ZoA) výrobca slovenského audiovizuálneho diela. **V takom prípade je distributér povinný prevziať označenie určené výrobcom slovenského audiovizuálneho diela.**

Určenie vekovej vhodnosti označovaného komunikátu a typov potenciálne škodlivého obsahu zaniká uplynutím 20 rokov od uvedenia označovaného komunikátu na trh na území Slovenskej republiky (§ 12b ods. 2 ZoA). Osoba, ktorá po uplynutí 20-ročnej lehoty prvýkrát uverejní označovaný komunikát (teda najskôr od 1. januára 2044), je povinná opätovne pred jeho uverejnením určiť vekovú vhodnosť a typy potenciálne škodlivého obsahu. Táto osoba sa považuje za osobu uvádzajúcu označovaný komunikát na trh (§ 12b ods. 3 ZoA), pričom už nezáleží na tom, či ide o slovenské alebo iné audiovizuálne dielo. Určiť vekovú vhodnosť označovaného komunikátu a typy potenciálne škodlivého obsahu opätovne pred uplynutím 20-ročnej lehoty možno len vtedy, ak Komisia na ochranu maloletých rozhodla, že veková vhodnosť je určená nesprávne (§ 12b ods. 4 ZoA).

Pri uplatňovaní JSO, resp. pri určovaní vekovej vhodnosti označovaného komunikátu (audiovizuálneho diela) a typov potenciálne škodlivého obsahu, je distributér povinný postupovať v súlade s vyhláškou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky č. 328/2023 Z. z. o jednotnom systéme označovania a spôsobe jeho uplatňovania (ďalej len „vyhláška č. 328/2023 Z. z.“).

Distributér je najmä povinný zabezpečiť, aby bol označovaný komunikát klasifikovaný správnou vekovou vhodnosťou a správnymi obsahovými deskriptormi, a to na základe kritérií nevhodnosti obsiahnutých v označovanom komunikáte v súlade s § 1 až 8 vyhlášky č. 328/2023 Z. z., pričom pri klasifikácii sa obsah označovaného komunikátu musí posudzovať, okrem iného, aj z hľadiska kontextuálneho výskytu hodnotiacich kritérií v označovanom komunikáte, spôsobu a formy spracovania alebo zobrazenia jednotlivých hodnotiacich kritérií nevhodnosti vzhľadom na charakter a druh označovaného komunikátu a jeho umeleckého, satirického a morálneho posolstva, intenzity a frekvencie výskytu hodnotiacich kritérií nevhodnosti v označovanom komunikáte a predchádzajúcej klasifikácie označovaného komunikátu podľa iného akceptovaného systému označovania v súlade § 9 ods. 2 vyhlášky č. 328/2023 Z. z.

Na základe tejto klasifikácie je následne distributér povinný označovaný komunikát označiť príslušnou vekovou vhodnosťou (ako komunikát nevhodný pre vekovú skupinu maloletých do 7, 12, 15 alebo 18 rokov) podľa § 11 vyhlášky č. 328/2023 Z. z. a príslušnými obsahovými deskriptormi (násilie, diskriminácia, strach, závislosť, sex, vulgarizmy a nahota) podľa § 10 vyhlášky č. 328/2023 Z. z. Zároveň je povinný zabezpečiť správnosť grafického spracovania pri označovaní vekovou vhodnosťou a obsahovými deskriptormi, najmä pri označovaní prostredníctvom piktogramov vekovej vhodnosti a piktogramov obsahových deskriptorov. Pri uverejňovaní označenia je nevyhnutné používať oficiálne piktogramy vekovej vhodnosti a oficiálne označenia obsahových deskriptorov (piktogram, slovo alebo písmeno určené pre daný obsahový deskriptor). Používanie skratiek MP, MP 7, MP 12, MP 15 alebo MN 15, MN 18 a pod. nie je možné.

Podrobnejšie informácie k uplatňovaniu JSO, vrátane metodických usmernení Komisie na ochranu maloletých, sú dostupné na webovej stránke www.jsso.sk.

Povinnosti týkajúce sa uverejňovania vekovej vhodnosti a typu potenciálne škodlivého obsahu

Distributér je povinný uverejniť označenie vekovej vhodnosti audiovizuálneho diela a typu potenciálne škodlivého obsahu, ktorý je v ňom obsiahnutý, tak ako to určila osoba uvádzajúca označovaný komunikát na trh (výrobca slovenského audiovizuálneho diela alebo v prípade iného audiovizuálneho diela distributér). Je povinný označenie (veková nevhodnosť a príslušné deskriptory) uverejniť na:

- a) viditeľnom mieste na obale nosiča audiovizuálneho diela, ak nosič audiovizuálneho diela má obal,
- b) distribučnom liste audiovizuálneho diela (§ 13 ods. 1 ZoA).

Povinnosti týkajúce sa obmedzovania prístupu k audiovizuálnym dielam

Rozširovanie audiovizuálneho diela určeného len dospelým, ako aj jeho sprístupňovanie verejnosti sa môže uskutočňovať len spôsobom, ktorý vylúči prístup maloletých k takémuto audiovizuálnemu dielu (§ 14 ods. 1 ZoA).

Audiovizuálne dielo určené len dospelým musí byť pri rozširovaní alebo sprístupňovaní verejnosti zreteľne označené na viditeľnom mieste textom „Upozornenie: Toto audiovizuálne dielo je určené len osobám starším ako 18 rokov.“ V prípade rozširovania sa upozornenie umiestňuje najmä na vonkajšom obale nosiča používanom pri maloobchodnom predaji (za vonkajší obal nosiča sa považuje aj dodatočný priehľadný obal). V prípade sprístupňovania verejnosti sa upozornenie umiestňuje v ponuke v katalógu diel, prostredníctvom ktorého sa dielo sprístupňuje verejnosti alebo iným obdobným spôsobom (§ 14 ods. 2 a 3 ZoA).

Audiovizuálne dielo určené len dospelým je audiovizuálne dielo, ktoré môže svojím charakterom alebo obsahom ohroziť vývin fyzickej osoby mladšej ako 18 rokov, najmä také audiovizuálne dielo, ktoré obsahuje pornografiu alebo hrubé, či neodôvodnené násilie (§ 2 ods. 1 ZoA).

Povinnosť súčinnosti pri výkone dohľadu

Dohľad nad dodržiavaním povinností týkajúcich sa určovania a označovania vekovej vhodnosti a typu potenciálne škodlivého obsahu vykonáva Komisia na ochranu maloletých (§ 14a ods. 2 písm. c) ZoA). Komisia na ochranu maloletých môže poveriť výkonom dohľadu fyzickú osobu (ďalej len „oprávnená osoba“). Oprávnená osoba je povinná pri výkone dohľadu preukázať sa preukazom oprávnenej osoby (§ 40 ods. 1 ZoA).

Distributér je povinný poskytovať Komisii na ochranu maloletých súčinnosť a umožniť oprávnenej osobe výkon dohľadu, najmä je povinný preukázať oprávnenej osobe svoju totožnosť, umožniť oprávnenej osobe vstup do prevádzkarne, ako aj poskytnúť oprávnenej osobe potrebné doklady, informácie a vysvetlenia (§ 40 ods. 2 ZoA).

Komisia na ochranu maloletých nefunguje len ako orgán dohľadu, ale v jej pôsobnosti je aj metodické usmerňovanie postupov pri určovaní vekovej vhodnosti, s cieľom formovať zodpovedné audiovizuálne prostredie (§ 14a ods. 2 písm. b) ZoA).

Na základe vyššie uvedeného ponúka možnosť informačného workshopu, ktorý by bol v prípade širšieho záujmu zameraný na praktické vysvetlenie povinností týkajúcich sa JSO. V prípade záujmu, prosím, kontaktujte Komisiu na ochranu maloletých prostredníctvom emailu na info@jso.sk.